

Critici: er wordt alleen laaghangend fruit geplukt

‘Groen sausje over een grijs

kabinet’

Van onze verslaggever
Gerard Reijn

AMSTERDAM De Green Deals die maandag werden bekendgemaakt door het kabinet, hebben zeer gemengde reacties geogst. De projecten zijn te klein, er wordt alleen laaghangend fruit geplukt en gevestigde belangen worden ontzien, stellen critici.

Met de Green Deals wil de regering de overgang naar een duurzamere energiehuishouding bevorderen. Geld wordt er nauwelijks voor uitgetrokken. Het idee is: overleggen met betrokkenen en knelpunten uit de weg ruimen.

‘Het goede instrument op het verkeerde moment’, zegt Jan Rotmans, hoogleraar duurzame transitie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, tevens voorzitter van de stichting Urgenda. Dat het kabinet niet met een zak geld rammelt, bevalt Rotmans wel. ‘De overheid hoeft helemaal niet te subsidiëren als het gaat om duurzaamheid. We zitten al in een periode van verandering, dus dat geld komt er wel. Verduurzaming zit al in

het DNA van het bedrijfsleven.’ Dat de overheid de knelpunten weg wil werken: prima. ‘Maar dan komen ze met 59 projecten. Dit is niet meer de tijd van laat duizend bloemen bloeien. Het is tijd om op te schalen, keuzes te maken. Ze zouden moeten kiezen voor hooguit vijf projecten.’

Marga Hoek is het met hem eens. Zij is directeur van De Groene Zaak, een organisatie van 120 ondernemingen die inzetten op duurzaamheid. ‘Prima dat de overheid wat *quick wins* pakt. Het is mooi dat er her en der een probleem met een vergunning kan worden opgelost, maar zo lang je in dit land nog minder voor fossiele brandstoffen betaalt naarmate je er meer van gebruikt, is dat niet genoeg.’ Hoek noemt de Green Deals vrijblijvend. Daarom haakte ze af. ‘Telkens als we kwamen met structurele voorstellen, bleek dat de ambtenaren heel weinig manoeuvreerruimte hadden. Het ambitieniveau van onze leden is veel hoger dan wat er nu ligt.’

Tjerk Wagenaar, directeur van de Stichting Natuur en Milieu, is het met de kritiek niet eens. Hij heeft de Green Deal getekend. Niet vanwege

het geld; er is hooguit sprake van ‘her en der wat wisselgeld’. Maar: ‘Wij krijgen invloed.’ Hij vestigt zijn vertrouwen op de Green Board waarin hij plaats zal nemen, die ervoor gaat zorgen dat afspraken worden nagekomen. ‘In alle sectoren heb je voorlopers. We moeten ervoor zorgen dat hun initiatieven worden overgenomen door de volgers.’ Hij denkt niet dat al die bescheiden Green Dealtjes

---

Greenpeace noemt de Green Deals wel ‘een goed begin’

het grote werk in de weg staan. ‘Natuurlijk niet. Het is niet of-of. Het is en-en. We hebben afgesproken dat er in maart een plan ligt om het energieverbruik in woningen aan te pakken. Dat wordt heel groot.’

Rotmans van Urgenda zal daar niet op wachten. ‘Wij komen op 11 november met concrete plannen om honderdduizenden woningen aan te pakken.’

Greenpeace noemt de Green Deal ‘een goed begin’, maar er moet veel meer gebeuren. Milieudefensie vindt de operatie hooguit ‘een aanzet tot een positieve beweging’.

Voor zijn Green Deal moet het kabinet zaken doen met de Tweede Kamer. Om geld gaat het nauwelijks, maar wel om tal van wetjes. De regeringspartijen CDA en VVD zijn positief, de oppositie negatief. D66-Kamerlid Stientje van Veldhoven sprak van oude wijn in nieuwe zakken: ‘Een gerecyclede versie van de voorstellen uit het kabinet-Balkenende II.’ PvdA'er Diederik Samsom vindt het niet-ambitieuze ‘plannetjes en ideeetjes die toch wel uitgevoerd worden’. Jolande Sap van GroenLinks spreekt van ‘een groen sausje over een grijs kabinet’.

De VVD prijst het verdwijnen van subsidies. ‘In plaats van het weggeven daarvan, daagt dit ondernemers veel meer uit te zoeken naar echte oplossingen’, zegt VVD'er René Leegte.

De positie van gedoogpartner PVV is niet duidelijk: de Green Deal staat wel in het regeerakkoord, maar niet in het gedoogakkoord.